

2.6 2017

Kokous: 31th Meeting of the Focal Point network
Paikka: Glo Hotel Art, Helsinki
Aika: 17–18.5. 2017
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira

Järjestyksessään 31. Focal Point (FP) -kokous järjestettiin ensimmäistä kertaa Helsingissä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Jeff Moon EFSAsta. Kokouksesta poissa olivat: AL, MK, MT ja RO. Uusia jäseniä kokoukseen osallistui kahdesta maasta (ES ja PL).

Kokouksessa käsiteltiin mm. toimeenpantavana olevan EUn yhteisen riskinarviointiagendan tilannetta (EURAA), EU -ehdokasmaille räätälöityä tukiohjelmaa, EFSA:n uutta *Knowledge Junction* -tietokantaa ja EFSA:n rahoituksia.

Lisäksi kuulimme esitykset uusielintarvikkeista, EU-FORA -koulutus/vaihto-ohjelman tilanteesta, EFSA:n pääjohtajan jäsenmaavierailuista, EFSA:n nouseviin riskeihin liittyvistä aktiviteeteista ja viimeisimmät uutiset EFSA:n asiantuntijahauista tiedekomiteaan ja -paneeleihin.

Jäsenmaista Suomi esitteli Eviran riskianalyysin ja yksityiskohtaisemmin Evirassa tehtävää riskinarviointia; Kreikka esitteli kuinka se oli promonnut maassaan EURAAta; Saksa päivitti FoodChainLab -ohjelman tilannetta; Norja kertoi järjestävänsä EFSA:n kanssa ympäristöriskinarviointisymposiumin; Italia puolestaan järjestää EFSA:n pääjohtajan vierailun yhteyteen konferenssia mykotoksiineista.

Portugali kertoi lyhyesti järjestämästään kasvinterveyskriisivalmiustyöpajasta; Montenegro päivitti Lumpy Skin -tautilannetta; Serbia kertoi järjestävänsä kansainvälisen elintarviketurvallisuus-konferenssin; Saksa julkaisseensa päivitetyn painoksen EU -almanakastaan ja jakoi tietoa maansa FP -aktiviteeteista. Norja jakoi tietoa hirvieläinten näivetystautitilanteesta; Ranska esitteli lyhyesti maansa päivitettyjä ravitsemussuosituksia, Alankomaat jakoi tietoa alankomaalaisten ruokavaliotutkimuksista.

Kokouksessa kuultiin myös katsaus Advisory Forumin (AF) viimeisimmästä kokouksesta, sekä tulossa olevasta kokouksesta.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Eviran pääjohtaja Matti Aho esitti isäntämaan tervehdyksen ja toivotti kokoukseen osallistujat tervetulleiksi Suomeen ja Helsinkiin. Hän kuvasi esityksessään Eviran riskianalyysiiä, (johon riskinarvioinnin lisäksi kuuluvat riskinhallinta ja riskiviestintä) ja korosti EFSA:n Eurooppa-tasoisien työn ohella myös kansallisen riskinarvioinnin tärkeyttä. Seuraavaksi Eviran riskinarvioinnin tutkimusyksikön johtaja Pirkko Tuominen kertoi Evirassa tehtävästä riskinarvioinnista. Esityksen lopuksi hän kutsui kaikki kokouspäivien jälkeen pidettävään Eviran kansainväliseen riskinarviointiseminaariin ([Finnish Risk Assessment in Focus](#)).

Esitykset herättivät kysymyksiä, mm. miten olemme samassa organisaatiossa erottaneet riskinarvioinnin riskinhallinnasta ja millä lailla sidosryhmät osallistuvat riskinarviointeihin?

Lisätietoa: [Eviran riskinarviointi](#)

EFSA:n Wolfgang Gelbmann piti videon välityksellä esityksen **uusielintarvikkeista**. Asetus uusielintarvikkeista (EU 2283/2015) tulee täysimääräisesti sovellettavaksi vuoden 2018 alusta, mikä tarkoittaa, että jatkossa hakemukset jätetään ja riskinarviot tehdään EU -tasolla. Esityksessä kerrattiin uuden asetuksen tuomat muutokset. EFSA kertoi järjestävänsä 15.6 lähinnä hakemusten tekijöille kohdennetun webinaarin "[Scientific aspects to consider when preparing a novel food application](#)" klo 13:30–15 (tapahtumaan osallistuminen edellyttää siihen rekisteröitymistä). Tilaisuus nauhoitetaan, joten se on katseltavissa myös myöhemmin.

EFSA on perustamassa uusielintarvikkeisiin liittyvää uutta verkostostoa, jonka jäseniksi maita on pyydetty nimeämään edustajansa. Nimitykset hoidetaan tavalliseen tapaan maiden Advisory Forumin jäsenten kautta 30.6 mennessä. Uuden verkoston on tarkoitus kokoontua ensimmäisen kerran 8–9.11.2017.

Stef Bronzwaer EFSAsta kertoi videon välityksellä toimeenpantavana olevan **EUn riskinarviointiagendan (EU RAA) tilanteesta**. Tarkoituksena on aikaansaada jäsenmaavetoisia "yhteisprojekteja" muiden jäsenmaiden (ja EFSA:n) kanssa, jolla vahvistetaan eurooppalaista yhteistyötä. Seuraavaksi sopivia hankeideoita työstetään hanke-ehdotuksiksi ja mietitään niille mahdollisia rahoittajia.

EFSAlla on tässä yhteydessä joitakin hyödynnettäviä rahoituksia kuten "[Partnering Grants](#)" sellaisille hankkeille, joiden ajatuksena on Eurooppalaisen riskinarviointikapasiteetin kasvattaminen.

EFSA kannusti hanke-ehdotuksen tekijöitä aktivoitumaan ja olemaan yhteydessä niihin organisaatioihin, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa mukaan lähtijöiksi, sekä miettimään hanke-ehdotuksille sopivia rahoituksia. EU RAA -katalogia on ajateltu päivitettävän säännöllisesti, mikä tarkoittaa, että uusia hankeideoita voi lähettää EFSALLE vuoden ympäri ja ne lisätään katalogiin sen päivityksen yhteydessä (esim. kerran vuodessa). EFSA pyysi FPja jakamaan kokemuksiaan aiheen tiimoilta toisilleen.

Aiheesta järjestetään ensi vuoden helmikuussa yksipäiväinen **EU RAA -konferenssi**. Konferenssi integroidaan FP ja AF -kokousajankohtien kanssa, jotta samalla matkustamisella olisi mahdollista osallistua molempiin. Ideana on luoda kohtaamispaikka hanke-ehdotusten tekijöille, jossa on mahdollista tavata projektikumppaneita ja rahoittajia. Konferenssin yhteydessä järjestään myös posterisessio, jossa on mahdollista esitellä hankeideoita. Aihetta jatkotyöstetään seuraavan kerran Advisory Forumin keskusteluryhmässä, jonka jälkeen sitä käsitellään AF -kokouksessa.

Seuraavaksi Marina Koussathana EFSASTa kertoi videon välityksellä lyhyesti **EFSAn pääjohtajan (Bernhard Url) jäsenmaavierailuista**. Viimeisimmät vierailut Url on tehnyt Maltalle, Bulgariaan ja Islantiin. MTillä aiheena oli kasvinterveys, BG:ssa vektorivälitteiset eläintaudit. IS:ssa oli järjestetty mm. konferenssi mikrobilääkeresistenssistä. Tänä vuonna Url vierailee vielä seuraavissa maissa: PL, RO, CZ, IT, SI ja AT.

EFSAn pääjohtajan jäsenmaavierailuihin liittyen DE päivitti [FoodChainLab](#) -ohjelman tilannetta, joka on tarkoitettu elintarvikkeiden jäljittämiseen ruokamyrkytys-epidemian yhteydessä. Ohjelma on vapaasti ladattavissa BfRn sivuilta. Sivuilta löytyy myös muita vapaassa käytössä olevia malleja ja ohjelmistotyökaluja, joita voi hyödyntää mikrobiologisten ja kemiallisten elintarvikeriskien arvioinneissa. NO kertoi järjestävänsä EFSAn kanssa **ympäristöriskinarviointisymposiumin** "[Risk assessment and risk management cooperation for environmental protection goals](#)" 26–27.10 Oslossa. IT puolestaan järjestää pääjohtajan vierailun yhteyteen **kansainvälisen konferenssin mykotoksiineista** "*The burden of mycotoxins on animal and human health*" 15.12 Roomassa.

Stylianos Koulouris kertoi videon välityksellä **EFSAn uudesta ja avoimesta Knowledge Junction -tietokannasta, jota voidaan hyödyntää myös EFSAn ja jäsenvaltioiden välisessä tiedonvaihdossa**. Hanke on läpikäynyt pilotointivaiheen ja nyt EFSA pyytää FPIta apua tietokannan päivitystyössä, mm. tunnistamaan vanhasta tiedonvaihtojärjestelmästä (*Information Exchange Platform*) uuteen tietokantaan siirrettäviä dokumentteja. Aiheesta on järjestetty puhelinkokouksia EFSAn ja FPien välillä. Tavoiteaikataulu on saada vanhasta järjestelmän siirrot toteutettua heinäkuun aikana.

EFSALLa on tarkoitus järjestää koulutusta uudesta tietokannasta FPille, joiden toivotaan jakavan tietoa edelleen vuoden 2018 aikana kansallisille asiantuntijoilleen. EFSA rahoittaa koulutusta erillisellä apurahalla, joka lisätään vuoden viimeiseen FP -apurahan maksatuksen yhteyteen. Tietokanta löytyy osoitteesta <https://zenodo.org/communities/efsa-kj>

Keskustelussa (mm. FI, CY, DK, AT, FR, NO, PT, SE ja EE) nousi esiin mm. liian kiireinen aikataulu: FP:t kertoivat etteivät he ehdi tarkistaa maidensa siirrettäviä (tai ei) dokumentteja vaaditussa ajassa. Lisäksi kommentoitiin, että FPien täytyy kysyä dokumenttien tekijöiltä suostumus mahdollisiin siirtoihin. Lisäksi harmiteltiin ettei uuteen tietokantaan voi siirtää dokumenttien linkkejä. Epäselvää oli myös mitä dokumentteja tietokantaan voi siirtää, sillä jokaiselle tietokantaan ladatuille tiedostoille annetaan oma DOI, jolloin siihen voidaan viitata. Mutta entäpä sitten kun dokumentilla on jo olemassa DOI? Uusi tietokanta ei myöskään sovi luottamuksellisen tiedon jakamiseen. Mietittiin myös ääneen onko hyvä, että kuka tahansa voi päivittää järjestelmään dokumentteja, sillä EFSA edellyttää päivittäjiltä ainoastaan rekisteröitymistä. Järjestelmään olisi hyvä integroida mahdollisuuksien mukaan myös EU RAA projektiaihe-ehdotukset.

FPilla on ollut myös toive, että AFille kerättävä taulukko jäsenvaltioiden riskinarviointiaktiiviteeteista integroitaisiin tekeillä olevaan uuteen tietokantaan. Tervetullut uutinen olikin, että tähän **tiedonjakamiseen on kehitteillä toinen tietokanta (R4U)**, josta linkki myös *Knowledge Junction* -tietokantaan näyttää tällä hetkellä

mahdolliselta. R4U on tulossa vuoden lopussa FP:lle kommentoitavaksi. Tietokannan pitäisi olla käyttövalmis joulukuussa 2017.

PT kertoi lyhyesti heidän maaliskuussa EFSA:n kanssa yhteistyössä järjestämästään kolmpäiväisestä **työpajasta, jossa keskityttiin kriisivalmiuteen kasvinterveyden alalta**. Työpajaan osallistui myös EPPOn ja komission edustajia, sekä asiantuntijoita eri maista (PT, MT, ES, CY, FR, EL, IT). Työpajan tavoitteena oli verkostoitua sekä vaihtaa kokemuksia ja parhaita käytäntöjä naapurimaiden kanssa. Tavoitteena oli myös luoda menetelmä tiedonkeräykseen ja raportointiin sekä tutkia yhteisiä riskiviestintäaktiiviteetteja. Työpajassa luotiin neljä suositusta: 1) säännölliset valmiusharjoitukset kansallisella tasolla; 2) EFSA:lla/EPPO:lla päärooli määriteltäessä tuhoajien leviämiskapasiteettia; 3) sosiaalisen median hyödyntämistä kriisitilanteissa tulisi parantaa; 4) naapurimaiden yhteiset valmiussuunnitelmat tukemaan kansallisia valmiussuunnitelmia.

Kokouksessa jaettiin myös tietoa EU -ehdokasmaille räätälöidystä EFSA:n uudesta tukiohjelmasta, joka starttaa vuoden lopussa. Meneillään olevaan ohjelmaan käynnissä olevista aktiiviteeteista keroivat ME ja RS. ME päivitti **LSD -tilannetta**. Aiheen ympärille on perustettu Etelä-Itä Euroopan asiantuntijaryhmä, jonka tavoitteena on luoda läheinen yhteistyö niiden maiden välille joita em. tauti koskettaa. Ryhmä on kokoontunut neljästi ja seuraava kokous järjestetään syyskuussa Montenegrossa. EFSA on julkaissut taudista epidemiologisen analyysin ja työstää parhaillaan toista (ensi vuoden alkupuolella julkaistavaa), joka liittyy taudin riskitekijöihin. Lisätietoja: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/170420> RS puolestaan kertoi **tulossa olevasta kansainvälisestä elintarviketurvallisuuskonferenssista "International 59th Meat Conference"**, joka järjestetään 1-4.10 Serbiassa. Ilmoittautumisen dl 15.9 (abstraktien 15.7). Lisätietoja konferenssin omilta www -sivuilta: www.meatcon2017.co.rs

EFSA:sta kertoi uuden **uutiskirjeen Scientific Cooperation News** saaneen hyvän vastaanoton. Seuraava uutiskirje julkaistaan 4.7; jonka sisällön tuottamiseen EFSA toivoi FP:ien apua (aineiston dl on kesäkuun lopussa). Kirjeeseen voi ilmoittaa esim. kaikki tulossa olevat kansainväliset riskinarviointitapahtumat ja yhteistyöprojektit.

Ensimmäisen kokouspäivän lopuksi EFSA kertoi lyhyesti **FP -sopimusten uudistamisesta**. FP -toiminta arvioidaan ensi vuoden aikana ja uusiin nelivuotisiin sopimuksiin kirjattaneen uusia asioita. Asiaan palataan tarkemmin tulevissa kokouksissa.

Sergio Potier Rodeia EFSA:sta piti toisen kokouspäivän alkuun kertauksen EFSA:n **uudesta rahoitusmuodosta "Partnering Grants"**, joka on tarkoitettu kapasiteetin kasvattamiseen. Rahoituksen tavoitteena on vahvistaa tiedon leviämistä maiden Artikla 36 organisaatioiden välillä ja/tai edistää maita jakamaan osaamista ja tietoja sellaisille maille jotka niitä tarvitsevat. (EFSA:n ajatus on rahoittaa näitä yhdessä hakijamaiden organisaatioiden kanssa 50 – 50). Rahoitusta on mahdollista saada maksimissaan 2 vuotisiin projekteihin. Ensimmäinen pilottihaku on avautunut ja on auki 15.9.2017 asti. EFSA on budjetoinut tähän 600 000 €; 100 000 €/projekti.

Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu/en/art36grants/article36/170331>

Kokouksessa Cristina Martin EFSA:sta kertoi videon välityksellä **EFSA:n tulevista rahanhakukuulutuksista**, jotka listattu alle:

- *Preparation of Authority's conclusions and reasoned opinions*
200 000 €, haku avautuu alkukesän aikana, (puitesopimus)
- *Validation of systematic literature review, for renewal dossiers in the GMO area*
haku avautuu alkukesän aikana, (puitesopimus)
- *Support preparatory work for novel foods*
haku avautuu alkukesän aikana, (puitesopimus)
- *EU Menu: The acquisition of harmonized pan-European food consumption data with the framework of the EU Menu process "What's on the Menu in Europe?"*
450 000 €, haku avautuu alkukesän aikana, (hankintasopimus)
- *Adjuvanticity/ immunogenicity assesment of proteins*
90 000 €, haku avautuu alkukesän aikana, ([neuvottelusopimus](#))

EFSA lähettää FP:lle tiedon hakujen avauduttua, jotka FP:t jakavat entiseen tapaan maissaan relevanteille tahoille. Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu/en/calls/art36grants>

Lisäksi EFSA on avannut laaja-aiheisen apurahahaun ([Thematic Grants](#)), jota se rahoittaa yhdessä hakijamaiden Artikla 36 organisaatioiden kanssa (50 - 50). Näiden temaattisten apurahojen tarkoituksena on edistää innovatiivisia projekteja ja verkostoitumista eri maiden organisaatioiden välillä. Aihealueet/ teemat vaihtuvat vuosittain. Tämän vuotiset teemat ovat [kasvipatogeenit](#) ja [allergeenit](#). Hakuaikaa on 25.10 asti. EFSA on budjetoinut tähän yhteensä 750 000 €; 375 000 €/hanke.

EFSA kertoi julkaisseensa helppotajuksen infotaulun apurahoista ”[Yes, we grant!](#)”, jossa kuvataan erilaisten Artikla 36 organisaatioille korvamerkittyjen apurahojen tyyppejä.

EFSA:n uuden EU-FORA -koulutus/vaihto-ohjelman koordinaattori Noline Le Gouierec esitteli kokouksessa videon välityksellä ohjelman tilannetta. Hän kiitti FP:ää promoamisavusta ja kertoi ohjelman saavuttaneen reilusti sille asetetut tavoitteet. Ohjelmaan haki 85 koulutettavaa 21:stä eri maasta (tavoite 50 hakemusta). Isäntäorganisaatioita mukaan ilmoittautui 18 14:stä eri maasta (tavoite 8-10 harjoittelupaikkaa). Parhaillaan EFSA valitsee sopivia koulutettavia. Koulutus käynnistyy syyskuussa EU-FORA ohjelman esittelykurssilla.

NO jakoi tietoa **hirvieläinten näivetystautitilanteesta (CWD)**. Taudin alkuperää ei edelleenkään tiedetä. Myöskin isäntäeläinlaji ja zoonoottinen potentiaali ovat tuntemattomia. Prionit voivat säilyä tartuntakykyisinä hyvinkin pitkiä aikoja esim. maaperässä. Lisäksi niiden on todettu muuttuvan. Kansallisten riskinarviointien perusteella tauti ei häviä itsestään, vaan tarvitaan toimenpiteitä taudin juurimiseksi maasta. Nordfjellan populaatio on siksi päätetty riskinhallintatoimenpiteenä hävittää ja pitää alue 5 vuotta ”tyhjänä”. Taudin seuranta parannetaan myös naapurimaissa. Lisätietoa: Norjalaisten kansalliset riskinarvioinnit ([phase I](#)) ([phase II](#)) Lisätietoa [CWD:stä](#) (Evira)

FR esitteli lyhyesti ANSES:n päivittämät [ranskalaiset ravitsemussuositukset](#).

Ne ovat samankaltaiset FI:n ja Pohjoismaiden suositusten kanssa.

NL kertoi tutkimuksista, **joissa he olivat selvittäneet kuinka turvallinen, terveellinen ja kestävä alankomaalainen ruokavalio on sekä mitä alankomaalaisten lautasella on?** Jokainen alankomaalainen kuluttaa päivittäin keskimäärin 2 litraa juomia ja kilon ruokaa. Terveystieteen parantaminen kuten esim. sydän-, verisuonisairaus- ja diabetestapausten lasku keskimäärin 15–20 %:lla on mahdollista terveellisemmän ruokavalion kautta. Alankomaalaisella ruokavaliolla on merkittävä vaikutus myös ympäristöön; etenkin lihan, maidon ja juomien tuotannolla. Suurimmat mikrobiologiset riskit liittyvät kampylobakteeriin, salmonellaan ja toxoplasmaan. Kemialliset puolestaan raskasmetalleihin (kadmium ja lyijy), mykotoksiineihin ja akryyliamidiin. Lisätietoa: [How safe is our food? : Background report to 'What is on our plate? Safe, healthy and sustainable diets in the Netherlands](#) -raportti.

David Cairns päivitti videon välityksellä FPI:n tietämystä kesäkuun alussa avautuvasta [asiantuntijahausta EFSA:n tiedekomiteaan ja -paneeliin](#) (**”Food-safety scientists wanted”**). EFSA pyysi FP:ää jakamaan tietoa maissaan haun avauduttua ja on tehnyt aiheesta valmiin s-postin, diaesityksen, bannerin ja videon, joita FP:t voivat hyödyntää hakua promotoidessaan. Haku on auki 8.9.2017 asti. Lisätietoa: <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/170502-0>

Seuraava kokous järjestetään Prahassa, minne CZ:n edustaja toivotti kaikki tervetulleiksi. Lyhyessä puheessaan hän toivoi, että Prahan kokous tulee olemaan lähes yhtä hyvä kuin kokouksemme Helsingissä on ollut. Lämmitti.

Muut asiat

- EFSA on julkaisut kansainvälisestä yhteistyöstään kertovan vuosiraportin ([Scientific Cooperation Annual Report 2016](#)), johon on sisällytetty myös FP -aktiviteetit viime vuoden osalta. Paperiraportti jää sarjansa viimeiseksi, sillä jatkossa EFSA julkaisee sen ainoastaan sähköisessä muodossa.

- BfR on julkaissut 4:nnen, päivitetyn painoksen EU Food Safety -Almanakastaan: <http://www.bfr.bund.de/cm/364/eu-food-safety-almanac.pdf> (FI-osuus s. 35–37)

- DE jakoi tietoa maansa FP -aktiviteeteista mm. loppuvuoden kansainvälisistä BfRn tapahtumista, jonne FPT kutsuttiin kollegoineen.
 - *Bf3R seminar- Studying sleep by using a worm.* 9.6.2017
 - *Workshop exposure – Tiered approach as determining feature for exposure assessment.* 25–27.10
 - *Past, present and future challenges in risk assessment – Strengthening consumer health protection.* 28.11–1.12
- EFSA ilmoitti keräävänsä kokouksen jälkeen FPlta palautetta ja kertoi alkavansa verrata kokouspalautteita toisiinsa.
- EFSA pyysi FPja päivittämään tietoja tulevista ja päättyneistä riskinarviointiaktiviteeteista *Forthcoming risk assessment activities* -taulukkaan MS -tilin kautta 22.5 mennessä. *FI päivitti yhden uuden pian alkavan kasviterveyteen liittyvän hankeen taulukkaan.* Tiedonjakamiseen on kehitteillä uusi tietokanta (R4U), josta linkki myös *Knowledge Junction* -tietokantaan.
- EFSA:n sivuilla on julkaistu [edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Kokouksesta julkaistua:

Eviran tiedote 15.5.2017: [EFSA tapaa kansalliset yhteyshenkilöt Helsingissä](#)

SOME:

https://twitter.com/Evira_News/status/864750781014179840 (17.5.2017)

https://twitter.com/Evira_uutiset/status/864044048834863106 (15.5.2017)

<https://www.linkedin.com/company/efsa> (18.5.2017)

Seuraavat kokoukset:

- ✓ 32th 13–14.9.2017 CZ (Praha)
- ✓ 33th 15–16.11.2017 IT (Parma)

JAKELU: Eviran jory, P. Tuominen, J. Husu-Kallio/MMM, T. Aaltonen/MMM